

Asia: VN/9952/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot muutosehdotuksista

-

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

-

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

-

Muut huomiot

-

Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutinnan ja poliisitutinnan osalta

-

Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista

-

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

-

Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta

-

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

-

Muut huomiot

Suomi on ratifioinut YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista vuonna 2016. Tässä hallituksen esityksessä ko. sopimusta ei ole lainkaan huomioitu.

Tavoite, että digipalvelut ovat valtion tarjoamissa viranomaispalveluissa ensisijainen kanava, on joidenkin kuulonäkövammaisten henkilöiden kannalta hyvä. Tällöin on kuitenkin huomioitava erityisesti saavutettavuus.

Miten turvataan esimerkiksi niiden kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten henkilöiden asema, jotka eivät pysty hyödyntämään suomi.fi-palvelua ja muuta sähköistä asiointia.

Suurin osa kuulonäkövammaisista ja kuurosokeista henkilöistä Suomessa asuu itsenäisesti omassa kodissaan. Heillä on käytössään apuvälineitä, joilla esimerkiksi kirjepostin saa luettua mutta digitaalisilla alustoilla ongelmaksi muodostuvat palveluiden saavutettavuusongelmat sekä omat digitaidot. Kuurosokeilla ja kuulonäkövammaisilla on käytössään erilaisia ruudunlukuohjelmia, pistenäyttöjä ja omiin päätelaitteisiin tehtyjä henkilökohtaisia mukautuksia ja näin he pystyvät käyttämään saavutettavasti rakennettuja digitaalisia palveluja. Tiheästi päivittyvät sovellukset ja sivustot sekä monimutkainen tunnistautuminen aiheuttavat epävarmuutta ja vähentävät mahdollisuuksia palvelun luotettavaan käyttöön. Nämä asiointivalmiuksissa olevat erot suhteessa valtaväestöön eivät saa vaikuttaa kuulonäkövammaisiin henkilöihin epäedullisesti.

On hyvä asia, että asiakas voi omasta ilmoituksestaan lopettaa Suomi.fi-viestien käytön ja siirtyä paperitiedoksiantojen vastaanottamiseen. Tämä on osa valinnanmahdollisuutta, joka viranomaisen on turvattava.

Kyseenalaistamme sen, että suomi.fi-viestipalvelu luotaisiin automaattisesti kaikille kansalaisille ilman, että arvioidaan henkilön kykyä ja mahdollisuutta sitä käyttää. Riski on, että myös omien lasten asioissa tiedonsaanti vaarantuu, ellei osaa tai ole mahdollisuutta ottaa käyttöön tai käyttää suomi.fi-palvelua.

Kaaja Taru

Suomen Kuurosokeat ry - Vaikuttamisen ja oikeuksienvalvonnan työryhmä